

Inventarisatie natuurwaarden plangebied

Om de uitvoerbaarheid van herinrichting van het plangebied te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op twee dagen bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. Tijdens het eerste bezoek op 14 mei 2019 is het hoofdperceel geïnventariseerd. De weersomstandigheden waren toen: licht bewolkt, droog, circa 17 °C en een zwakke wind. Tijdens het tweede bezoek zijn aanvullend hierop twee nevenpercelen bezocht die inmiddels ook in de plannen waren opgenomen. De weersomstandigheden waren toen: onbewolkt, droog, circa 27 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft het perceel verder aangeduid als hoofdperceel waarop Van der Valk Hotel Drachten is gesitueerd, aan de Lavendelheide 4 te Drachten. Hier bevinden zich het hotel, wat bestaat uit drie vleugels, een vrijstaand bijgebouw, parkeerplaatsen en groen eromheen. Daarnaast zijn twee nevenpercelen in het plan betrokken grenzend aan de zuid- en oostzijde van het hoofdperceel. Deze percelen lagen braak ten tijde van het veldbezoek. Het plangebied ligt op een bedrijventerrein met voornamelijk kantoren en nieuw ingericht groen.

Figuur 1. Onderzoeksgebied (bron luchtfoto: ESRI)

De gebouwen zijn deels opgetrokken uit bakstenen muren, deels uit plaatmateriaal, hout en glas, met grotendeels platte daken met bitumen bedekking.

Een groot deel van de overige ruimte van het hoofdperceel wordt ingenomen door verharding met klinkers van de toeritten en parkeerplaatsen. Deze zijn

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

omzoomd door grasranden en lage houtige beplanting, en op de parkeerplaats staan zeer jonge smalle bomen. In de zuidpunt en in de zuidoosthoek van het plangebied bevinden zich twee grasvelden. Langs de buitenrand bevindt zich meer opgaande houtige beplanting, met deels bomen tot 20 meter hoog. Aan de noordrand van de parkeerplaats bevindt zich tevens een grondwal van circa 3 meter hoog.

De nevenpercelen zijn onbebouwd en voornamelijk begroeid met gras en ruigte, en in de randen wat houtige beplanting tot 10 meter hoog.

Watergangen zijn aanwezig aan de noord- en oost- en zuidrand van het hoofdperceel en langs de oostelijke zijde van het oostelijk nevenperceel.

De sloot aan de oostzijde van het hoofdperceel is circa 5 meter breed, de overige zijn tot 2 meter breed met steile oevers. De watergangen zijn verbonden met andere watergangen in de omgeving.

Het voornemen bestaat uit het bouwen van een nieuw gebouw voor 68 hotelkamers, vergaderzalen en een restaurant, grenzend aan de oostzijde van het bestaande bijgebouw. Op deze locatie bevindt zich nu gazon en hoge houtige beplanting. Via een brug ter hoogte van de eerste verdieping wordt het nieuwe met het oude gebouw verbonden. Verder vindt een aanpassing aan de entree van het bestaande hoofdgebouw plaats. De overkapping van de entree wordt hier verwijderd.

Tevens worden extra parkeerplaatsen aangelegd op het gazon in de zuidhoek van het hoofdperceel, op de locatie van de wal met lage houtige beplanting in het noordoostelijke deel van het hoofdperceel. Ook op de twee nevenpercelen worden parkeerplaatsen met groenvoorzieningen aangelegd. Ten behoeve van het plan worden bomen geveld (voornamelijk langs de zuidrand), begroeiing verwijderd, een bouwwerk opgericht en verharding aangelegd.

Ook wordt een deel van een sloot gedempt, namelijk het gedeelte van de sloot dat de scheiding vormt tussen hoofdperceel en zuidelijk nevenperceel. Deze sloot zal worden omgeleid langs de zuidrand van het zuidelijk deelperceel.

Figuur 2. Impressie van het hoofdperceel: boven gazon en bosje als locatie voor het nieuwe gebouw; midden de twee locaties voor de uitbreiding van parkeerplaatsen, onder watergang langs de ostrand en de entree van het hoofdgebouw (14 mei 2019).

Figuur 3. Impressie van de nevenpercelen: boven het zuidelijke, beneden het oostelijke nevenperceel (27 augustus 2019).

Voorliggende rapportage richt zich zowel op het hoofdperceel ten zuiden en oosten van de bestaande gebouwen als op de nevenpercelen, waar de nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFD) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFD - quickscanhulp.nl 14-05-2019 09:29:01) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels, zoogdieren, amfibieën en libellen. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst betrokken.

Op basis van de veldbezoeken blijkt dat het plangebied een beperkte natuurwaarde heeft. Rond de gebouwen en parkeerplaatsen is weinig groen aanwezig. De beplanting bestaat hier uit lage struiken en nog zeer kleine boompjes van diverse uitheemse soorten. In het kort gemaaid gazon, met name in de randen, zijn soorten zoals gewoon biggenkruid, hondsdrif en gewone rolklaver aanwezig. Langs de noord- en zuidrand van het hoofdperceel bevindt zich meer opgaande beplanting van struiken zoals hazelaar, gewone vlier en eenstijlige meidoorn, en opgaande bomen tot 20 meter hoog, met onder andere zomereik, witte abeel, ruwe berk en gewone es. Hier is ondergroei aanwezig van onder andere grote brandnetel en fluitenkruid. Langs de watergang aan de oostrand van het hoofdperceel is de grasachtige begroeiing ook vrij kort gemaaid. Langs de waterlijn groeien hier soorten zoals kleine lisdodde, liesgras en mannagrass. In het water groeien waterplanten zoals drijvend fonteinkruid en smalle waterpest. De watergang langs de zuidrand heeft oevers met hoge grasachtige begroeiing, en in het water is vrij veel begroeiing van onder andere liesgras, grote lisdodde en smalle waterpest. De watergang langs de oostrand van het oostelijke nevenperceel is sterk beschaduwd en hier is weinig begroeiing.

Het zuidelijke nevenperceel is begroeid met opgaande grassen zoals glanshaver en kweek, en verspreid kruiden zoals rode klaver en gewone berenklauw. Het oostelijke nevenperceel is grotendeels begroeid met een ruigte van soorten zoals braam, bijvoet en akkerdistel, met lokaal lagere graslandvegetatie met daarin kruiden zoals Sint-Janskruid en stijve ogentroost.

Langs de noordrand van het zuidelijke nevenperceel bevindt zich opgaande beplanting van voornamelijk schietwilg. Langs de noord- en oostrand van het oostelijke nevenperceel is een meer gevarieerde houtige beplanting van struiken en kleine bomen aanwezig, met onder andere zwarte els, zomereik en ruwe berk.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). De NDFD is de meest complete natuurdatabank van Nederland. De NDFD geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFD wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

Figuur 4. Locatie van mogelijke verblijfplaatsen van beschermde soorten die relevant voor het plan zijn (bron luchtfoto ESRI Nederland): 1 en 2 - bomen met bezette nesten van roek; 3 - mogelijke verblijfplaats vleermuizen; 4- mogelijk leefgebied van grote modderkruiper.

De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en ook niet bekend uit de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Gezien de aanwezigheid van bebouwing, de grote mate van verharding en de voedselrijkdom en het intensieve beheer van de groenstroken zijn beschermde planten ook niet te verwachten.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van verschillende soorten vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw, roek en enkele soorten roofvogels en uilen (Quickscanhulp.nl). Tijdens het veldbezoek is de bebouwing grenzend aan de nieuwbouwlocatie en de entree van het hotelgebouw geïnspecteerd op geschiktheid voor huismus en gierzwaluw. Daarbij is vastgesteld dat het dak geen geschikte invliegopeningen voor gierzwaluw of nestplaatsen voor huismus biedt.

In twee bomen in de zuidoosthoek van het plangebied zijn bezette nesten van roek aangetroffen. De locaties zijn aangegeven in figuur 2. Het betreft een boom met twee nesten op de locatie voor het nieuwe hotelgebouw, en een boom oostelijk hiervan, met vier nesten. Op circa 2 kilometer ten westen van het plangebied bevindt zich een grotere kolonie van roeken. In het plangebied zelf zijn geen foeragerende roeken aangetroffen, wel vlogen veelvuldig roeken over naar het oosten, van de kolonie in het centrum naar het buitengebied van Drachten.

Nestplaatsen van roofvogels of uilen zijn niet aangetroffen en worden evenmin verwacht. Het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van overige vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats, zoals de sperwer of ransuil.

In de beplanting zijn verder enkele algemene tuinvogels aangetroffen zoals zwartkop, koolmees of tjiftjaf. Deze soorten kunnen hier ook tot broeden komen. Op het gazon waren eveneens twee scholeksters aanwezig, die mogelijk op het hoteldak broeden. Nesten van deze soorten zijn alleen in het broedseizoen beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verschillende soorten vleermuizen bekend waaronder gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Quickscanhulp.nl). De bomen in het te wijzigen deel van het plangebied bevatten geen holtes, spleten of scheuren die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In de overkapping bij de entree van het hotelgebouw zijn

geen spleten of open voegen aanwezig die vleermuizen toegang tot verblijfplaatsen kunnen bieden.

Het oostelijke huidige bijgebouw heeft in de oostgevel grenzend aan de nieuwbouwlocatie en in de nis waar deze gevel verspringt (locatie aangegeven in figuur 4), open stootvoegen en dilatatievoegen die vleermuizen mogelijk toegang tot verblijfplaatsen kunnen bieden. Ook langs de noord- en zuidrand van dit gebouw bevinden zich langs dakranden en houten aftimmering spleten die mogelijk toegang tot verblijfplaatsen kunnen bieden.

Het centrale deel van het plangebied is door het bebouwde karakter en straatverlichting hooguit matig geschikt als foerageergebied van vleermuizen. De noord-, oost- en zuidrand met meer houtige beplanting, alsmede het oostelijke nevenperceel zijn hiervoor wel goed geschikt en sluiten aan op opgaande beplanting direct rond het plangebied, voornamelijk langs de wegen. De beplanting langs de noordrand van het hoofdperceel en de noord- en oostrand van het oostelijke perceel kunnen onderdeel vormen van een doorlopende groenstructuur die kan dienen als vliegroute.

Er zijn 14 soorten beschermde grondgebonden zoogdieren bekend in de omgeving (Quickscanhulp.nl). Elf daarvan zijn in de provincie Fryslân bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de verbodsartikelen van de Wnb. De niet-vrijgestelde soorten betreffen boomarter, otter en eekhoorn. Er zijn geen nesten, graafsporen, pootafdrukken of uitwerpselen van deze dieren aangetroffen. In het plangebied ontbreken wateren met moerassen en ruig begroeide oeverzones, waardoor het niet geschikt is als leefgebied voor otter. De opgaande beplanting in het zuidelijke deel van het plangebied heeft een kleine omvang en is nogal geïsoleerd van vergelijkbaar biotoop. Daardoor is dit deel van het plangebied weinig geschikt als foerageergebied voor boomarter en eekhoorn. De opgaande beplanting in het noordelijke deel van het hoofdperceel en langs de oostrand van het nevenperceel grenst aan wat meer houtige beplanting ten noorden en oosten van het plangebied, en is mogelijk wel geschikt als foerageergebied voor deze soorten.

In het plangebied zijn verder enkele algemene, vrijgestelde zoogdiersoorten zoals huisspitsmuis, egel en konijn te verwachten.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van vijf soorten amfibieën (Quickscanhulp.nl). Het betreft algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad waarvoor in de provincie Fryslân bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb geldt. In de bredere omgeving (1-5 kilometer) is het voorkomen bekend van de niet-vrijgestelde soorten heikikker en poelkikker. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig vanwege de hoge dichtheid van bebouwing en verharding in het plangebied en in de nabije omgeving.

Ook voor de beschermde libellensoort groene glazenmaker, die in wateren met krabbenscheervegetaties leeft, ontbreekt geschikt leefgebied. In de bredere omgeving (1-5 kilometer) is het voorkomen van de vissoort grote modderkruiper bekend (Quickscanhulp.nl); de watergangen aan de oost- en zuidzijde van het hoofdperceel zijn mogelijk geschikt als leefgebied voor deze soort.

Beschermden dieren uit andere soortengroepen zijn niet bekend uit de omgeving en worden vanwege de aard van de inrichting ook niet verwacht.

TOETSING

In verband met het voorgenomen plan moet een deel van de houtige beplanting worden verwijderd, waaronder twee nestbomen van roek. Het is noodzakelijk om voor verlies aan nestplaatsen van deze soort een ontheffing van de Wnb aan te vragen. Daarbij dient een activiteitenplan te worden uitgewerkt hoe negatieve effecten maximaal worden gemitigeerd of gecompenseerd.

Gezien de geringe omvang van beschikbaar gazon of grasland en uitgebreide foerageermogelijkheden in de wijdere omgeving is negatief effect op het foerageergebied van roek verwaarloosbaar klein.

Voor andere vogelsoorten met jaarrond beschermden nesten zijn geen geschikte nestplaatsen aangetroffen. Mogelijk gebruiken sommige van de beschermden soorten vogels het plangebied als foerageergebied. Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel foerageergebied, en de meest geschikte delen, namelijk de houtige beplanting in de randen blijven grotendeels behouden. Er treden, behalve ten aanzien van roek, geen negatieve effecten op ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermden nesten.

Verwijdering van de overkapping bij de entree van het hoofdgebouw heeft geen negatief effect op vleermuizen. Met realisatie van de nieuwbouw van een hotelgebouw gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in het aangrenzende bestaande gebouw verloren. Dit betreft de nis in de oostzijde van het bestaande gebouw, waar deze met een brug op de eerste verdieping verbonden zal worden met het nieuwe gebouw.

De overige delen van de oostgevel van dit gebouw blijven onaangetast. De aanvliegroute voor vleermuizen die hier eventueel een nestplaats hebben blijft behouden, daar de nieuwe bebouwing (met uitzondering van de brug) op minimaal 5 meter afstand van het bestaande gebouw plaatsvindt. Mogelijke verstoring bij het aanvliegen kan worden voorkomen door enkele aanvullende maatregelen. Dit betreft ten eerste geen werkzaamheden bij de bouw verrichten in de schemering of in de nacht. Verder dient in de gebruiksfase met de verlichting rond de nieuwe bebouwing rekening te worden gehouden met vleermuizen, door inzet van gerichte armaturen of door amberkleurige verlichting.

De beplantingen aan noord-, oost- en zuidrand alsmede het oostelijke nevenperceel kunnen onderdeel vormen van foerageergebied. De beplantingen blijven grotendeels behouden en vormen slechts een klein onderdeel van een foerageergebied. In de aangrenzende stadsrand en buitengebied is in ruime mate foerageergebied van goede kwaliteit aanwezig. De hoge beplanting aan de noordrand van het hoofdperceel en de noord- en oostrand van het oostelijke perceel kunnen onderdeel uitmaken van een vliegroute en blijven bij de ontwikkeling behouden. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen treden niet op.

Mogelijk komt grote modderkruiper voor in enkele watergangen. Voor de te verleggen watergang tussen hoofdperceel en zuidelijk perceel (locatie aangegeven in figuur 4) is nader onderzoek naar aan- of afwezigheid van deze soort noodzakelijk. Indien de soort hier aanwezig is, kan het nieuwe deel van de sloot het verlies van het oude deel compenseren mits de watergang natuurvriendelijk wordt ingericht. Daarnaast moet bij de graafwerkzaamheden zoveel mogelijk worden voorkomen dat dieren worden verstoord of gedood. Indien grote modderkruiper aanwezig is zal voor mitigatie en compensatie een ontheffing Wnb noodzakelijk zijn.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels (andere dan de jaarrond beschermde) in de directe omgeving worden vernietigd of verstoord. Dit is bij wet verboden. Vernietiging en verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. Door de beplanting die voor de nieuwe bebouwing moet wijken weg te halen vóór het broedseizoen kan verstoring van broedplaatsen in dit geval goed worden voorkomen.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

PROVINCIAAL RUIMTELIJK NATUURBELEID

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het

natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (geconsolideerd 8 augustus 2018, provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

Natuur buiten het NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied. In dit kader zijn op de kaart Weidevogelgebieden gebieden aangewezen als Weidevogelkansgebieden of weidevogelparels.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Wijnjeterper Schar op een afstand van circa 5 km ten zuidoosten van het plangebied.

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 3,6 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied en het dichtstbijzijnde weidevogelgebied op 7 kilometer ten westen van plangebied. Het plangebied heeft geen ecologische relatie met de beschermde gebieden.

TOETSING

Doordat de geplande ontwikkeling ver buiten het Natura 2000-gebied ligt, heeft het geen directe effecten op het gebied. Ook een indirect effect door invloed op waterhuishouding of verontreiniging, optische verstoring of verstoring door geluid, trilling of verlichting zijn vanwege de afstand uit te sluiten. Wel kan het plan leiden tot enige emissie van stikstof in de lucht wat bijdraagt aan verzuring en vermesting door N-depositie, tijdens de aanleg en tijdens de exploitatiefase. Echter gezien de grote afstand tot de Natura 2000-gebieden en de omvang van de ontwikkelingen zal de toename van stikstofdepositie gering zijn. Een berekening met de vernieuwde Aeriusscalculator zal echter moeten uitwijzen of een negatief effect kan worden uitgesloten.

Gezien de terreinomstandigheden, de tussenliggende afstand en de aard van de ontwikkeling zijn met betrekking tot het voorgenomen plan geen negatieve effecten op provinciaal beschermde natuurgebieden te verwachten. De ontwikkeling is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Als gevolg van de ontwikkeling treedt verlies van nestplaatsen van roek op, een vogelsoort met jaarrond beschermde nesten. Het is noodzakelijk om hiervoor een ontheffing van de Wnb aan te vragen. Daarbij dient een activiteitenplan te worden uitgewerkt hoe negatieve effecten maximaal worden gemitigeerd of gecompenseerd.

Mogelijk komen ook vleermuizen en grote modderkruiper voor in het plangebied. Nader onderzoek is nodig naar aan- of afwezigheid van deze

soorten. Aan de hand van het nader onderzoek kan bepaald worden of het aanvragen van een ontheffing van de Wnb nodig is.

Nader onderzoek voor vleermuizen dient te worden gericht op de nis in de oostzijde van het bestaande gebouw, waar deze middels een brug met de nieuwbouw moet worden verbonden.

Het advies is om onafhankelijk van de resultaten van het nader onderzoek ook de volgende maatregelen te nemen om negatieve effecten op eventueel op andere plekken in het bestaande gebouw voorkomende vleermuizen te voorkomen:

- de nieuwbouw minimaal 5 meter van de bestaande bebouwing te realiseren;
- bij de bouw tijdens het zomerhalfjaar geen werkzaamheden te verrichten in de schemering of in de nacht;
- in de gebruiksfase met de verlichting rond de nieuwe bebouwing rekening te worden gehouden met vleermuizen, door zoveel mogelijk de volgende maatregelen⁴ toe te passen:
 - Pas buitenverlichting toe die automatisch uitgaat als deze niet nodig is, bv door gebruik van bewegingsmelders.
 - Verlicht gebouwen van boven naar beneden en niet van onderen naar boven.
 - Gebruik zo min mogelijk lichtpunten van zo zwak mogelijke sterkte.
 - Scherm de verstrooiing van verlichting af, bijvoorbeeld door gebruik van armatuur waarbij lichtschijnsel niet naar boven of.
 - Gebruik waar mogelijk hagen en bomen om verstrooiing van verlichting op verblijfplaatsen te voorkomen.
 - Gebruik een vleermuisvriendelijke kleur verlichting, amberkleurig (590 nm) en UV-vrij.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het verder nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Ten aanzien van effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden is nader onderzoek nodig om negatief effect uit te sluiten. Op basis hiervan kan worden bepaald of een vergunning van de Wnb voor beschermde gebieden nodig is. Ten aanzien van ander aspecten is nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming (Wnb en provinciaal ruimtelijk natuurbeleid) niet nodig. Het plan is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân 2014.

⁴ Ontleend aan <https://www.checklistgroenbouwen.nl/maatregelen/maatr-details/?alias=vogel-vleermuisvriendelijke-verlichting-van-gebouwen> en https://www.zoogdierverseniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/Vleermuizen%20en%20licht_januari2017.pdf